

Gorenjski glas

Pripravimo

se na slavnostni zaključek
okrajnega festivala 9. okt.

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRANJ

Leto II. — Štev. 40

Kranj, 6. oktobra 1949

Cena din 2.—

Okrajni festival od 2.-9. okt.

V nedeljo se je pričel v Kranju okrajni festival, ki bo prikaz naših kulturnih in gospodarskih uspehov, doseženih v razdobju največjega delovnega poleta naših ljudskih množic, ki neumorno in trdovratno grade socializem kljub vsem gospodarskim blokadam, kljub političnim napadom na našo Partijo, naše vodstvo in na vse naše delovno ljudstvo. Kulturne skupine, sekcije naših SKUD-ov nastopajo v kmečko obdelovalnih zadrukah ter s tem vedno bolj utrjujejo tesno povezanost delovnih množic mesta in vasi.

Razstava, ki bo otvorjena 9. oktobra na zaključni dan festivala bo odraz naše ustvarjalne sile in delovnih sposobnosti naših ljudi. Imena udarnikov, slike junakov Sirotanovičevega kova, katerih število po naših tovarnah dnevno raste, bodo dokaz, da sile ljudske delavnice delavca do njegove partije in Tita ne more zlomiti nobena sila sveta, pa naj pride z zapada ali vzhoda.

Ljudsko zborovanje bo odjek naše politične predanosti, sprejeto pa manifestacija tesne povezanosti vseh naših organizacij in vsega našega ljudstva pri skupni graditvi življenja slehernemu izmed nas pri ustvarjanju socializma.

Z množično udeležbo na festivalu bomo dokazali našo radost nad doseženimi uspehi, obenem pa bomo s tem odgovorili vsem klevetnikom, da gradimo in ustvarjamo kljub njihovim podlim pozivom rušiti naše delo in da bomo z delom prenehali šele takrat, ko bomo vsemu svetu lahko zaklicali, da smo pri nas ustvarili za slehernega delavca, za slehernega kmeta in slehernega delovnega inteligenta človeka vredno življenje.

Zato se bomo polnoštevilno udeležili še vseh naših kulturnih prireditev v okviru festivala in to:

Sporod

- 6. oktobra Visoko ob 19. uri — Remec: Volkodlaki, priredi SKUD »Tone Retelj«.
- 7. oktobra ob 20. uri — Pavičević: Sedmorica v kleti, Prešernovo gledališče
- 8. oktobra Tržič — 20. uri Cankar: »Hlapci«, uprizori dramska sekcija SKUD-a Iv. Cankar v Cankarjevem domu
- Šk. Loka — 20. uri Tavčar: »Visoška kronika«, uprizori dramska sekcija SKUD-a Tone Šifrer iz Škofje Loke
- Železniki — 20. uri Kranjc: »Pot do zločina«, uprizori SKUD Železniki v Kulturnem domu
- KOZ Naklo — 19. uri Kulturna prireditev — sodeluje folklorna skupina »Tiskanina« in orkester SKUD-a Iv. Cankar, Tržič
- 9. oktobra Kranj 6.—9. ure Revija gasilskega dela
- 9.30. uri Otvoritev razstave v Sindikalnem domu
- 10. uri Povorka
- 11. uri Ljudsko zborovanje pred Sindikalnim domom ter podelitev nagrad udarnikom ter najboljšim zadruharjem
- 15. uri Kulturna revija pred Sindikalnim domom

Po sporedu ljudsko rajanje.

Vstopnina za prireditve v Kranju: 25, 20, 15 din, stojišča 10 din. Predprodaja vstopnic v Drž. založbi Slovenije (Naša knjiga). V ostalih krajih kot običajno.

Pred II. kongresom Ljudske prosvete Slovenije

V decembru se bo vršil v Ljubljani II. kongres LPS, ki bo analiziral vse dosedanje ljudsko-prosvetno delo ter nakazal smernice za bodoče delovanje na polju ljudske prosvete. V času pred kongresom tekmujejo vsi okraji Slovenije med seboj v čim bolj smotrnem in uspešnem izpolnjevanju nalog, ki nam jih je nakazal IO LPS v razpisu v predkongresnem tekmovalju, objavljenem v »Lj. pravici« dne 6. avgusta 1949. Na podlagi doseženih uspehov bodo posamezni okraji prejeli za najbolj izvedene naloge nagrade. Prvotaki bodo nagrajena tudi najboljša kulturno-umetniška društva ter zadrugi domovi, ki imajo najbolj smiselno in najlepše urejene prostore.

Naš okraj je zlasti v zadnjem času precej razibalo ustanavljanje izobraževalno oziroma kulturno umetniških društev, ki nastajajo kot nujno posledica vedno bolj načrtnega in smotrnega organiziranja ljudsko-prosvetnega dela. Ljudska prosveta je namreč družbenopolitična organizacija, katere osnovne enote so društva. Tako imamo pri nas danes 6 SKUD-ov (»France Prešeren«, Kranj, »Ivan Cankar«, Tržič, »Oton Zupančič« Žiri, »Tone Šifrer«, Škofja Loka, »Tone Retelj«, Kranj, »Železniki«), 13 izobraževalno-umetniških društev (Podbrezje, Sv. Ana, Straža v Olševku, Kokrica, Boštjan Jezeršek v Sovodnju, Javorje, Poljane, Ivan Regent v Gorenji vasi, Križje, Stražišče, Primskovo in Mladost v Goričah) ter 1 MKUD na 1. gimnaziji v Kranju in 1 KUD »Janko

Krmelj« v Retečah. Vsa društva imajo sekcije, ki zavzemajo ljudsko-prosvetno dejavnost. V teh društvih so se že tudi izvršile volitve delegatov za okrajno skupščino, ki bo dne 6. novembra 1949 v Kranju, in na kateri bodo izvoljeni delegati za II. kongres LPS. Ostale ljudsko-prosvetne organizacije, to so dosedanja KLPŠ-i, ki doslej volitev še niso izvršili, bodo volitve delegatov izvedli do 23. oktobra 1949. Kjer pa obstotajo objektivne možnosti se bodo obenem še tudi ustanavljala nova društva, oziroma aktivni, ki bodo vezani na ta društva. Na ta način bomo razpredli mrežo ljudsko-prosvetnih organizacij po vsem okraju ter zajeli sleherno skupino, ki danes morda še životari od skupnega udejstvovanja pri kulturni preobrazbi našega človeka.

Ena izmed najvažnejših nalog, ki jih predvideva predkongresno tekmovalje, je organizacija izobraževalnih tečajev in pa odprava nepismenosti v našem okraju. Naš petletni plan predvideva kot nujno posledico naglega razvoja industrije in socializacije kmetijstva ideološki dvig našega človeka. Mi s hitrim tempom ustvarjamo socializem, zato moramo istočasno vzgajati in kulturno dvigati človeka, ki gradi naš socializem. V ta namen bomo letos organizirali v celem okraju 60 izobraževalnih tečajev, v katere bomo s sodelovanjem vseh množičnih organizacij zajeli 1500 ljudi. To bo letos naša največja kulturno-politična akcija. Za uspešno izvedbo te naloge je potrebna zavednost in pripravljenost

slehernega našega aktivista, ki mora imeti pred očmi le en cilj — dvigniti ideološko raven našega delovnega človeka, da bo lahko z jasno perspektivo v bodočnosti izpolnjeval naloge, ki jih postavlja danes pred nas naša petletka. Obenem pa bo oborožen z znanjem lahko odbijal vse napade, ki leta danes na nas s strani pristašev Informbiroja ter ne bo niti za hip podvomil o pravilnosti naše poti in o uspehih našega ustvarjanja. Z individualnimi obvezami pri odpravljanju nepismenosti pa bomo dali možnost slehernemu našemu človeku, da se bo lahko sam prepričal o podlih lažeh, ki jih pišejo o nas naši dosednji zavezniki. Z uspešno izvedbo teh nalog bomo izpolnili našo dolžnost kot kulturno-prosvetni delavci ter prispevali ogromen delež pri graditvi našega socialističnega človeka.

To so naše najvažnejše predkongresne naloge. II. kongres sam pa bomo počastili s kulturnimi prireditvami, ki jih bodo prirejale posamezne ljudsko-prosvetne organizacije v času od 1. do 13. decembra. Vse te prireditve naj skupine prijavijo prosvetnemu poverjenstvu do 1. novembra.

Da pa bi potekalo to delo skladno, mora poverjenstvo za prosveto imeti stalen pregled nad izpolnjevanjem nalog, da bi lahko sproti odpravljali napake ter nudili pomoč pri ovirah, ki se nam v delu stavljajo na pot. V ta namen je nujno potrebno, da osnovne organizacije pošiljajo stalno poročila o svojem delu ter se točno drže postavljenih rokov.

Po Sirotanovičevem vzgledu

Kranj, 3. septembra.

Tekmovalje za višjo delovno storilnost, ki se je začela v našem okraju v času partijskih volitev, se stalno nadaljuje. Vsak teden pristopajo k temu tekmovalju novi delavci, ki hočejo z delom za višjo delovno storilnost dokazati predanost naši Partiji in njenemu vodstvu.

V tovarni Tiskanini so preteklo nedeljo tekmovali za višjo delovno storilnost dve mladinski brigadi. Brigada Beber Tončke je dosegla na prstenčevih strojih 137% dnevno normo, izkoriščenje strojev pa je imela 99,6%, t. i. kolikor je največ mogoče. Učinek dela je s tem brigada dvignila od 15 gramov na vretensko uro na 22,5 gramov, a čas snemanja je skrajšala na 40 do 50 sekund na vreteno. Brigada Filah Milke pa je zabeležila uspeh z dosego 121,7% dnevne norme in je imela iskoriščenost strojev 98,4%. Skupni uspeh obeh brigad je v tem, da so bili stroji izkoriščeni 99% in dnevna norma presežena za 29,3%.

Poleg tega pa je v Tiskanini nadaljevala s celotedenskim tekmovaljem za večjo delovno storilnost brigada Šter Ivane, ki je povprečno dosegla 117,5% dnevno normo, a izkoriščenje strojev 87,9%.

V »ISKRI« JE TEKMOVANJE V VELIKEM RAZMAHU

Najbolj množično pa nadljujejo tekmovalje za višjo delovno storilnost v tovarni Iskra v Kranju. V to so pretekli teden vključili razen 15 brigad še 25

Borba za višjo delovno storilnost v naših delovnih kolektivih

posameznih udarnikov, ki so dosegli prav lepe uspehe. Tako je Tavčar Berta dosegla skozi ves teden povprečno 152 odstotkov dnevno normo, Ječnik Ivan 137%, Čuda Anica 138%, Lozar Roža 135%, Horvat Franc 135%, Krašček Danica 132%, Bohinc Francka 132% itd. Vseh 23 delavcev in delavk je povprečno doseglo dnevno normo 123%.

Od vseh 15 brigad pa so najboljše uspehe dosegle brigade: Krašček Danice, ki je dosegla dnevno normo 131% (za 10% dosežena višja storilnost kot v prejšnjem tednu), nadalje Iljančič Ignaca 128,5%, Jalovec Ivana 125,8% itd. Vse brigade so povprečno dosegle normo 113,6%, kar je lep napredek od preteklega tedna.

BRIGADE DELAVNEGA KOLEKTIVA ŠPORTNIH ČEVLIJEV V ŽIREH SO VISOKO DVIGNILE DELOVNO STORILNOST

Žiri, 1. oktobra.

V odgovor na klevete, ki jih razširjajo informbirojevci v radio in tisku in na nesramne laži v budimpeštanskem procesu, so brigade delovnega kolektiva športnih čevljev v Žireh tekmovalje za višjo storilnost. V tekmovalju se je izkazalo 6 brigad z odličnimi uspehi. Brigada Adolfa Grožlja je presegla normo za 114,52%, storilnost so dvignili za 11,10%. Barova brigada je presegla normo za 114,45%, storilnost pa dvignila za 18,45%. Brigada Strliča je presegla normo za 134,72%, storilnost pa je dvig-

nila za 15,72%. Vojkova brigada pa je presegla normo za 103,77%, storilnost pa je dvignila za 14,77%. Brigada Poljanšek Cvetota je presegla normo za 134,59% in dvignila storilnost za 33,59%.

V neprekinjenem tekmovalju za večjo storilnost v tovarni športnih čevljev v Žireh so na ta način prešli na nov način izračunavanja storilnosti. Kot podlaga za vsakodnevno ocenjevanje uspeha prejšnjega dne, se ne jemlje le višina postavljene norme in njeno prekoračenje, temveč je kot kot osnova temu povprečni doseženi uspeh v preteklem mesecu. Iz takšne evidence je razviden uspeh ali padec storilnosti prejšnjega dne. Za elitne brigade so v tem tekmovalju proglašene: brigada Poljanšek Cvetota, Potočnik Filipa, Strlič Milana, Janko Premrl-Vojka, Grošelj Adolfa, a kot udarni sta proglašeni: Brigada Strlič Milana, ki je presegla normo povprečno za 203,32% in dvignila storilnost za 89,32% več kot v prejšnjem mesecu. Vodja brigade je Gruden Viktor. Kot druga udarna brigada je brigada, ki ji je vodja Tušek Anka, in katera je presegla normo za 157,10%, ali 61,10% nad osnovo.

Akcija požarnovarnostnega tedna za izvajanje nalog naj ne ostane le časovna, pač pa mora postati stalna naloga budnosti in čuvanja ljudske imovine vseh ustanov, organizacij in slehernega državljanca

Pomen požarnovarnostnega tedna

V kranjskem okraju imamo do danes 56 gasilskih čet, ki so združene v 46 prostovoljnih gasilskih društvih in štejejo skupno 2622 članov gasilcev. Že samo letos so pri 52 manjših in večjih požarih, ki so nastali v našem okraju preprečili več milijonsko škodo. Najboljša od vseh gasilskih čet je prostovoljno gasilsko društvo v Kranju, ki je sodelovalo pri vsakem gašenju požara in je bilo za to vzgledno in požrtvovalno delo za skupnost tudi že dvakrat javno pohvaljeno.

Priprave in izvršitev letošnjega požarno-varnostnega tedna dokazujejo visoko zavest, marljivost in organizacijsko sposobnost naših tovarišev gasilcev. Vedno pripravljeno, da branijo splošno ljudsko, združeno in zasebno lastnino, so svoje delo v zadnjem času še povečali na vseh popriščih svojega udeleženja. S pomnoženimi vajami so dvigali strokovno usposobljenost in pripravljenost za uspešen nastop ob elementarnih nesrečah, ob nesrečah zaradi nepredvidnosti, pa tudi zaradi uničevalnih požarov sovražnikov graditve socializma pri nas. S poučevanjem ljudstva ob pregledih stanovanjskih zgradb ter požarno-varnostnih naprav po javnih ustanovah, tovarnah in delavnicah so zmanjševali nevarnost požarov. Za uspešen nastop so pregledali najmanjše napake pri svojih strojih in orodju sploh, uredili so dostope do vode, sproti so odkrivali zlasti mlajšemu članstvu bogate izkušnje, katere so pridobili pri svojih številnih nastopih. Tako delo je zahtevalo nujno tudi idejno poglobitev in za svoj praznik so pripravili, kakor se spodobi, tudi kulturne prireditve. V očistične domove prihaja ljudstvo. Ogleduje si razstave gasilskega orodja, študira grafikone, prebira opise opravljenega dela, pogloblja se v bistvo današnjega gasilstva ob vzgojnih geslih, ki prijetno izpopolnjujejo stene v učilnicah iskrenega tovarštva. V združenem nastopu bodo pokazali v nedeljo svojo sposobnost, udanost in silo. Novi gasilski zakon je skupnostnemu delu dal posebno trdne temelje, ustanovitev Gasilske zveze Slovenije jamstvo za nadaljno uspešno razvijanje. Požarno-varnostni teden je tako utrdil gasilstvo, da bo še bolj sposobno varovati našo socialistično imovino in imovino vseh delovnih ljudi.

Gasilstvo ne more biti pri svojem delu osamljeno. Socialistična ureditev in skupna dolžnost vseh, da zavarujemo in branimo pridobitve narodno-osvobodilne borbe in naporov delovnega ljudstva, nujno zahtevata trdnejšo povezavo najširših ljudskih množic posebno še v času, ko zlokobna delavnost njih, ki nam vzgledno rast zavajajo, posega v sleherni našo delo. Ljudska oblast in Osvobodilna fronta z vsemi svojimi množičnimi organizacijami sta dolžni, da podpirata gasilce pri njihovem delu. To bomo dosegli predvsem, ako bomo delo gasilci pravilno cenili in popularizirali. Posledno je treba utrditi zavest, da je osvobodjenje sprostiti tudi gasilce. Čut za zavarovanje ljudske imovine mora zajeti vsakega državljan, zato je treba članstvo osnovnih organizacij nenehno opominjati na pomembno dolžnost. Sodobno gasilsko orodje sicer ne zahteva množic pri nastopih, morejo pa nastopiti tudi takšne okolščine. Tudi sicer je potrebno, da množice spoznajo vso gasilsko tehniko in tehniko gašenja. Koristno morejo potem pomagati kjerkoli bi bilo potrebno. In še, kdor zajame vse delo gasilcev, bo znal pomen, napore in uspehe njihove službe pravilno ceniti. Zato je potrebno, da pristopajo v aktivno gasilsko službo tudi žene in predvsem mladina. Gasilsko delo morajo spoznati člani Zveze borcev, sindikatov in množične organizacije v občeh. S tem bomo razširili tudi smisel za organizacijo pasivne zaščite (PAZ), s katero so gasilci tesno povezani in se morata obe tesno nasloniti na množične politične organizacije, da bosta zmogli svoje odgovorne naloge. Osvobodilna fronta ima do gasilske organizacije še prav posebno dolžnost v kulturno-prosvetnem oziru. Ne gre, da bi tod z drobnjakarskim razpravljanjem ocenjevali dosledno gasilsko delavnost

na tem polju. Dejstvo je, da je gasilstvo tudi tod opravilo pomembno delo. Marsikatera resnica je prodrla z gasilskih odrov v težkih časih do ljudstva.

S svojo marljivostjo in požrtvovalnostjo so zgradili gasilske domove, ki so bili mnogokrat edina svobodna tla, razkatero je bilo mogoče izpregovoriti tudi svobodno besedo. Zato je in bo dolžnost množičnih organizacij OF, vključno sindikatov, da izkazujejo gasilcem svoje

Gasilske vaje v Kranju

priznanje za to delo, pa tudi za gostoljubnost, s katero so dajali svoje prostore vsem na razpolago. Zaradi specifičnosti gasilske službe in zaradi splošnega združevanja kulturno-prosvetnega dela samostojne gasilske kulturno-umetniške skupine odslej ne bodo obstojale. Toda gasilci morajo najti v kulturnih in združenih domovih vedno prostor in vse pogoje za nadaljnjo kulturno izpopolnjevanje in izživljanje. Trdno zvezo bomo tako skovali in močnejši bomo. Tovariši gasilci nam bodo s svojo navzočnostjo in s svojo pomočjo vedno dragi, saj je ravno pri njih tovarštvo tako lepo razvito, doživeto in vsebinsko zajeto, kakor edinele še v borbah-partizanih.

Ob festivalu tovarišem gasilcem iskreno častitamo za dosežene uspehe in za njihovo delo. Prepričani smo, da bo festival zagnal močne korenine za nadaljnjo trdno rast. Skupno bomo varovali, branili in bogatili vse dobrine ter rasli. Skupno bomo vztrajali na svoji poti za čimprejšnjo izgraditev socialistične domovine oprti na močno in pošteno komunistično partijo, na svojo Osvobodilno fronto ter trdno sklenjeni okrog svojega dragega maršala Tita. Takih nas ne bo niti zlomila, še manj pa potrla nobena sila.

Zaključek Tedna matere in otroka

Precej na tiho je potekalo skrbno pripravljeno tekmovanje vseh množičnih organizacij, ki so na čelu socialnega skrbstva OLO-ja pripravljale teren za čim boljše izvedbo letošnjega Tedna matere in otroka, ki je bil od 25. septembra do 3. oktobra. Posebno aktivne so pri tem bile naše žene, ki so zlasti izven Kranja bile iniciator za množično popularizacijo Tedna matere in otroka. Tako je bilo v tem tednu prirejenih 18 predavanj o higijeni žene in negi dojenčka. Ta predavanja, ki so bila organizirana po poverjeništvu za socialno skrbstvo in Rdečem križu, so se vršila v raznih krajih našega okraja.

V Tednu matere in otroka sta začeli z delom dve terenski mlečni kuhinji, ena v Kranju, druga v Železnikih. Prav tako sta bili odprti dve novi otroški restavraciji v Kranju in ena v Trzinu. Ženam-materam se je v mnogem zadoštilo z ustanovitvijo dveh novih šivalnic in krpalnic. Članice AFŽ so v tednu matere in otroka obiskale vse Dide in dečje jasli v okraju in obdarile naše malčke. Bile so tudi v šolah učencev v gospodarstvu, in sicer v Škofji Loki in v Iskri v Kranju. Vse čakalnice za matere in otroke so opremile z novimi rjuhami, milom in podobnim.

Kulturne prireditve so se v Tednu matere in otroka vršile v vseh večjih krajih našega okraja. Na teh prireditvah so vse množične organizacije obdarovale našo mater in otroka z lepimi nagradami. Tako je n. pr. v Kranju 170 mater in otrok dobilo nagrade v tekstilu, knjigah in igračah v skupni vrednosti 108 tisoč din od socialnega skrbstva Kranj,

O ideološko-politični vzgoji učencev

industrijskih šol

Graditev socializma v Jugoslaviji je tesno povezana z vzgojo strokovnih kadrov. Industrijske, gospodarske in kmetijske šole, ki vzgajajo kvalificirane delavce, izpopolnjujejo svoje dolžnosti takrat, če strokovni pouk povežejo z vsakdanjo stvarnostjo, če vzgajajo mladino tako, da bo po končani šoli pripravljena prevzeti napore vsakdanje borbe in s pridobljenim znanjem nesebično dvigati blagostanje delovnega ljudstva.

Vse industrijske šole imajo lastne domove, v katerih stanuje večina učencev. Uprave teh domov so ponekod združene z upravo šole, večji domovi pa imajo svojo upravo in vzgojitelje. Vzgojno delo v domovih, ki so ločeni od uprave šol, je lažje, v kolikor imajo dovolj vzgojiteljev. V domovih, ki so pod upravo šol, je navadno manjše število gojencev, vendar pa nimajo vzgojiteljev. Za vzgojo gojencev v teh domovih je odgovoren upravitelj šole. V obeh primerih pa so dane možnosti pravilne ideološko-politične vzgoje učencev ob zadostni skrbi upraviteljev.

Industrijske šole v Kranju imajo v večini slučajev lastne domove, vendar ideološko-politična vzgoja kot kulturno-prosvetno delo ni zadovoljivo.

To trditev potrjuje program v dnevih učencev v gospodarstvu, ki je bil izveden ob zaključku šolskega leta 1948-49 v Kranju na pobudo MKLMS. Na programu so bile razen razstave, šahovske simultanke in obisk kinopredstave, fizikalne prireditve, na katerih so nastopili učenci Industr. šole »Iskra«, Mlekarske šole, Gumarske šole in učenci v gospodarstvu tovarne »Iskra«. Ni pa bilo v programu prikaza rezultatov kulturno-prosvetnega in ideološko-političnega dela učencev teh šol.

Tudi v tekmovanju vseh industrijskih in gospodarskih šol okraja Kranj, ki ga je napovedala vsem šolam Gumarska šola v Kranju in za katero je Poverjeništvu za delo podarilo prehodno zastavico, ni bilo točk o kulturno-prosvetnem in ideološko-političnem delu.

Vzgoja mladine v kvalificirane strokovne delavce ni mogoča brez istočasne ideološko-politične vzgoje. Razumljivo je, da se je ta vzgoja v domovih in šolah tudi vršila, vendar pa manj načrtno in nesistematično. Izgovori, da manjka vzgojiteljev, ne morejo obveljati, ker se lahko vsak upravitelj doma kot šole obrne za pomoč pri ideološko-političnem delu na celico podjetja ali ustanove.

V nekaterih šolah in domovih se je podcenjevala pomoč mladinske organizacije pri tem delu, v drugih pa se je vso delo prevladalo na mladinsko organizacijo. Potrebna je tesna povezava med upravo doma oz. šole in mladinsko organizacijo. Obenem pa je potrebna izdatna pomoč MKLMS mladinskim organizacijam v domovih in šolah, česar pa ni bilo vedno opaziti.

Primer dobrega sodelovanja pri ideološko-politični vzgoji mladine med upravo šole in mladinsko organizacijo je Mlekarska šola. V dnevnem razporedu internatskega življenja imajo gojenci te šole vsako jutro 15 minut političnega pregleda, ki ga podajajo učenci, tedensko enkrat pa nameščenec šole ali član celice poda tedenski politični pregled s komentarjem.

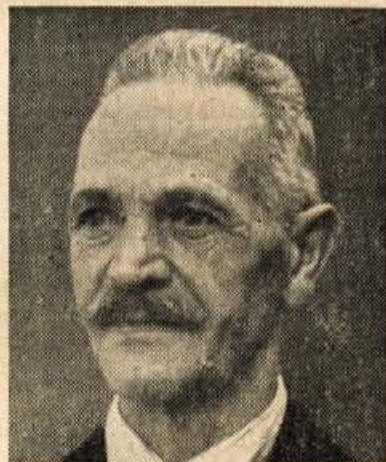
Tudi tedenskim mladinskim študijskim sestankom prisostvuje nameščenec šole ali član celice in pomaga vodjem študija.

Uspehi, ki so jih nekatere šole dosegle pri prostovoljnem delu, n. pr. 59 učencev Mlekarske šole je v času od 1. oktobra 1948 do 15. junija 1949 opravilo preko 8800 ur prostovoljnega dela pri različnih akcijah in delih, učenci Gumarske šole pa so obljubo, da bodo v letošnjem letu opravili 5000 ur prostovoljnega dela prekoračili in opravili že 7500 ur, so dokaz, da se mladina zaveda svojih izvenšolskih dolžnosti. Vendar pa je treba mladini v strokovnih šolah nuditi vso pomoč, da bo po končani šoli, na novih in važnih delovnih mestih, zgled in lik novega borca za socializem.

Prvaki prostovoljnega dela

TEREN STRAŽIŠČE

Solar Hajacint 620 ur, Martinjak Jože 397 ur, Mavec Andrej 382 ur, Lampe Pavel 286 ur, Perne Mirko 256 ur, Slavič Silvo 235 ur, Šiler Janez 216 ur, Košir Andrej 203 in Kobal Minka 200 ur prostovoljnega dela.

Koren Valentin, star 75 let iz Primskovega je že letos opravil 326 ur prostovoljnega dela

15-letni Debeljak Rajko, dijak industrijske gumarske šole »Sava« je naredil doslej 302 ure prostovoljnega dela

da zadovolji naše matere, ki se vključujejo v velikem številu v socialistično proizvodnjo. Le na ta način bomo mogli reči, da smo zadostili v neki meri potrebam v skrbi naše matere in otroka v mestu Kranju.

Kranju — študijsko knjižnico

Dan za dnem beremo, da je bila ustanovljena nova knjižnica zdaj v tem kraju ali podjetju zdaj v drugem, Statistike o kulturno-prosvetnem delu v mestu in na vasi govore o naglem naraščanju števila ljudskih knjižnic. To je silno razveseljiv pojav in znak kulturnega naroda, ki hoče s hitrimi koraki odpraviti zaostalost prejšnjih časov. Te knjižnice so nekake izposojevalnice slovenskih knjig, namenjenih za izobrazbo, vzgojo in zabavo delovnih množic. Toda veliko gospodarsko in kulturno središče, kakor je Kranj za vso Gorenjsko, ima še druge, večje kulturne zahteve, katerih takšne knjižnice ne zadovoljujejo.

Kranj ne more biti več samo pasiven uživalec kulturnih sadov, marveč mora tudi sam ustvarjati našo kulturo. V njem se nabira zmerom več strokovnih in literarnih delavcev, ki nimajo na razpolago dovolj potrebne literature in virov, življenje pa zahteva od njih vedno novih duhovnih sadov. Njim je znanstveno in prosvetno delo silno otežkočeno in včasih celo onemogočeno. Izgovor, češ da je blizu Ljubljana z univerzitetno knjižnico, ni prav nobeno opravičilo, zakaj ljubljanske knjižnice znanstvenih knjig ne posojajo na deželo, kranjski znanstvenik pa tudi ne more kar tako pustiti svojega dela in se odpeljati v Ljubljano. Rast naše kulture zahteva, da se slehernemu znanstvenemu in prosvetnemu delavcu ustvari zadostni pogoji za nemoteno in uspešno delo v samem Kranju. Tak pogoj je predvsem ustanovitev študijske knjižnice.

Študijska knjižnica ima vse širši in pomembnejši namen kot navadna izposojevalnica knjig. Njen namen je izražen že v samem imenu »študijska knjižnica«, kar pomeni, da takšna knjižnica sistematično zbira vso knjižno produkcijo v slovenskem jeziku (knjige, revije, časnike, stare in nove, letake, rokopise), jo skrbno hrani in tako uredi, da so knjige vsak trenutek na razpolago vsakemu znanstvenemu delavcu pri njegovem študiju in ustvarjalnem delu. Taka knjižnica prileja tudi knjižne razstave (Prešernovo, Župančičevo, Cankarjevo, slovenskega tiska iz NOB) ter pomaga manjšim knjižnicam v okraju. Ljubljana ima svojo Narodno in univerzitetno knjižnico z nad 120.000 knjigami, v Mariboru je študijska knjižnica s 50.000 knjigami, v Novem mestu študijska s 30.000 knjigami in celo mali Ptuj ima

bogato muzejsko knjižnico, medtem ko Kranj, veliko gospodarsko in kulturno središče vse Gorenjske, takšne knjižnice nima.

Študijsko knjižnico nujno potrebuje pri svojem izobraževalnem in strokovnem študiju tako naša mladina na srednjih kakor tudi na strokovnih šolah. Hudo jo pogreša delovni človek, ki se udeležuje bodisi v strokovnem ali v kulturno-prosvetnem delu. Brez nje ne more uspešno delati noben prosvetni delavec, zakaj profesor in učitelj bosta lahko samo takrat pravilno vzgajala in vodila mladino, če bosta mogla sproti slediti razvoju znanosti svoje stroke. Vedno pri roki mora biti inženirju in tehniku ter vsemu strokovnemu kadru. Potrebna je pravniku pri delu v ljudski oblasti. Samo tak človek, ki je dobro oborožen z moderno znanostjo, ki je zadostno oskrbljen z napredno knjigo, bo mogel uspešno izpolnjevati svojo nalogo pri graditvi novega sveta.

Zato upravičeno pričakujemo, da se brez odlašanja ustanovi in čimprej odpre v Kranju študijska knjižnica. Imeti mora svoj posebni lokal. Vodi naj jo usposobljen knjižničar. Za osnovo naj se vanjo vključijo vse sedanje javne knjižnice zbirke v mestu (mestna ljudska knjižnica) ter zapuščine prejšnjih knjižnic (okrajne učiteljske, gimnazijske in dr.). Zagotovi naj se, da si bo mogla knjižnica sproti nabaviti vsako novo knjižno delo. Knjižnici naj se priključi čitalnica, ki naj bo založena z vsemi izhajajočimi revijami in časniki. V knjižnico se lahko vključi tudi arhiv.

Ponašamo se, da je Kranj Prešernovo mesto. Slavimo Prešerna kot vrhunec slovenske literature, toda v mestu nimamo duhovnih zakladov tega velikana, nimamo ne študijske knjižnice, ne čitalnice, ne muzeja, ne arhiva in ne doma kulture. Kdor pride v Kranj zaradi Prešerna in slovenske kulture, mu nimamo pokazati kaj več kot pesnikov grob in njegovo stanovanjsko hišo. Niti spomenika kljub stoletnici smrti mu še nismo postavili. Pokažimo, da se smemo upravičeno imenovati Prešernov narod! Dokažimo, da ne nosimo Prešerna in slovenske kulture samo na jeziku! Ustvari mo v Kranju prepotrebne kulturne ustanove! Naša prva zahteva v tednu knjige je — ustanovitev študijske knjižnice.

Prof. Stanko Bunc.

Kako se bo mladinski aktiv pripravil za proslavo 30. obletnice SKOJ-a

Dne 10. oktobra t. l. bomo praznovali 30. obletnico ustanovitve Zveze komunistične mladine Jugoslavije. Trideset let borbe napredne mladine Jugoslavije bomo praznovali združeni v enotni mladinski organizaciji Ljudske mladine Jugoslavije, kateri je SKOJ s svojim dolgotrajnim revolucionarnim delom ustvaril temelje in pogoje za tak razmah, kot ga je zadržala naša organizacija sredi najtežje borbe za zgraditev socializma v naši domovini.

Tridesetletnico ustanovitve SKOJ-a bodo naši mladinski aktiv najbolje počastili s tekmovanjem. Mnogi aktivni, predvsem delavski, bodo na ta dan lahko tekmovali po Sirotanovičevem načinu za višjo storilnost dela, itd.

Na predvečer naj se vršijo po vseh mladinskih aktivih slavnostni sestanki, na katerih bo vodstvo aktiva poročalo o doseženih uspehih, za predavanje o zgodovini SKOJ-a pa naj se mladinska vodstva povežejo s funkcionarji, ki so že v času stare Jugoslavije in v narodnoosvobodilni borbi delali v SKOJ-evskem aktivu. Na teh sestankih bomo sprejemali v organizacijo tudi nove člane mladinske organizacije iz vrst pionirjev, t. j. tiste, ki so izstopili iz šole.

Kako se bomo oddolžili mladim tovarišem, ki so padli v osvobodilni borbi? 23. t. m. bo odkritje spominske plošče trinajstori hrabrih SKOJ-evcev, ki so padli v borbi z okupatorjem v jami na Okroglem, med katerimi je bil tudi Žagar Stane. Vsi mladinski aktivni bodo poslali zastopnike na to svečanost.

Med pripravami za 30. obletnico SKOJ-a lahko aktivni na različne načine seznanijo mladino in pionirje z vlogo ter borbo SKOJ-a. Organizirati je treba izlete in pohode v kraje partizanskih borb. Naši mladinski aktivni lahko obiščejo bolnico »Franjo«, Porezen, Gojzd in Podstorič, kjer so v borbi sodelovali mladi SKOJ-evci in žrtvovali svoja mlada življenja. Taborni ognji, partizanski rohoči, vse to bodo aktivni pripravili, da bomo častno praznovali 30. obletnico SKOJ-a, ki je začrtal pot naši mladinski organizaciji. Tako bomo odgovorili tudi na vse klevete in obrekovanja, ki jih usinajo informbirojevci na našo enotno mladinsko organizacijo, ki je bila zgrajena v najtežjih pogojih in revolu-

cionarnih izkušnjah. Napadajo jo zaradi tega, ker jim je njena slavna pot, njena borbenost trn v peti. Mladinska organizacija pa je dokazala in nenehno dokazuje, da je verna naslednica hrabrega SKOJ-a in da bo kljub vsem napadom revizionistov marksizma-leninizma ostala trdna in enotna. Iz dneva v dan se še bolj kali pri graditvi socializma v naši domovini pod vodstvom naše Partije. S. M.

IZVAJANJE NOVEGA ODLOKA IN PROGRAMA IDEOLOŠKOPOLITIČNEGA DELA V AKTIVIH LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

V juniju 1949 je izdal CK LMJ nov enoten odlok in program za ideološko-politično delo LM.

Kako naj se aktiv pripravi na študij po novem programu? Prva naloga aktivna je, da temeljito preštudira odlok CK LMJ, ki govori o organizacijski izvedbi študija. Pri študiju ne smemo iti mirno preko napak in izkušenj, ki jih ima aktiv v dosedanjem delu. Mnogo aktivov ni imelo doslej formiranih študijskih krožkov in ne vodijo krožkov, ni vodilo dnevnikov dela itd. Zaradi takih napak ni bilo mogoče voditi kontrole nad študijem posameznega člana. Naša naloga pa je, da pritegnemo k študiju slehernega mladince.

Študijski krožek je osnovna celica, kjer dobiva mladina prvo znanje iz teorije marksizma-leninizma, kjer dobiva odgovore na stotine nejasnih vprašanj. Če šteje aktiv nad 30 članov, postavimo dva študijska krožka, kajti če bi štel krožek nad 30 članov, lahko na enem študijskem sestanku diskutira le del članov, ostali pa so nedelavni. Za vodje študijskih krožkov naj si mladinski aktivni poiščejo najboljše ljudi, lahko tudi starejše. Aktiv naj si izbere za vodjo krožkov po možnosti člane Partije, skratka človeka, ki pozna situacijo na delovnem področju aktiva.

Namen študija ni samo golo izvrševanje direktiv, pač pa osvajanje znanja, ki naj bo glavni pomočnik mladini pri izvrševanju nalog. Zato moramo ves študij povezati z delom mladine v vasi, tovarni in šoli ter ugotavljati, kako bomo znanje, ki ga pridobivamo, uporabljali pri vsakodnevnem delu.

(Nadaljevanje na četrti strani)

NAROD NAŠ DOKAZE HRANI!

Varstvo spomenikov iz časov narodnoosvobodilne borbe

Nič kaj razveseljiva ni ugotovitev, da je naše ljudstvo pozabilo na spomenike svoje najmlajše zgodovine: ni opazilo rušečih se partizanskih bunkerjev, utrdbic, bolnic, tiskarn. Pred komaj petimi leti so borci zapustili položaje. Prepriščene so ostale časa, večkrat pa tudi ljudem, ki se strasti po plenitvi in grabeljivosti ne morejo ubraniti. Vrednejši predmeti, deske in tramovi, so odnešeni, o notranji opremi bunkerjev dostikrat ni več sledu.

Naša svoboda ni bila podarjena. Vsi vemo, koliko je bilo žrtvovanih življenj, preganjanj in truda. Koliko ranjencev je našlo v skritih bolnicah zopet zdravja. Vsi bunkerji, vse bolnice in vsi drugi partizanski objekti so neposredno vplivali na našo usodo. Vse to je en sam spomenik, ogromna dokumentacija prizadevanja za svobodo, za spremenitev družbenega reda.

Da dojamemo pomen naše borbe, moramo dobro poznati vlogo utrjenih položajev, tiskarn, bolnic, delavnic in obratov, gospodarskih in prehranjevalnih baz. Vsa ta mesta je treba tedaj ponovno obiskati in določiti njih važnost glede na spominsko varstvo. S tem delom je zvezano tudi povpraševanje po listinah, zapiskih in fotografijah, po vsem, kar ima zvezo z narodno-osvobodilno borbo. Te stvari še hranijo posamezniki, predvsem borci sami.

Naše organizacije so pri teh nalogah veliko zamudile. Da se v neki meri popravijo napake prvih let po osvoboditvi, so okrajni ljudski odbori naše slovenske republike na pobudo Ministrstva za prosveto LRS in Zavoda za spomeniško

varstvo Slovenije sestavili pregledovalne ekipe, vsak za svoje področje. Z vsem delom so bili tesno povezani vsi slovenski muzeji. Okrajni ljudski odbor v Kranju je po svojem prosvetnem poverjenstvu in s pomočjo Okrajnega odbora ZB v maju letošnjega leta zbral petčlansko ekipo z nalogo, naj na njegovem področju vestno pregleda vse važnejše spomenike iz domovinske vojne. Ekipe je svoje delo pričela konec maja in pri tem imela tesne stike s spoznavalci terena ter zato dosegla uspeh.

Prvi obisk ekipe je bil namenjen Martinj vrhu. Nanj je krenila iz Zalega loga v Selški dolini. Pot je bila dobro znana članu ekipe, tovarišu Matevžu. V marsikatero hišo ob poti je popeljal ostale tovariše. Povsod so bili lepo sprejeti. Domačini so se ga spominjali kot vnetega partizana, ki je borbe v teh krajih oskrboval z orožjem. Nekajkrat je opozarjal na razna mesta, ki so ga spominjali na skrivanje pred zasledujočimi Nemci, vmes pa vpletal zgodbe svojega partizanskega življenja.

Tajnica krajevnega odbora, šolski upravitelj in pa domačin Mohorč so nas potujoče kmalu seznanili s skrivnostmi te postojanke. Peljali so nas pod šolsko kletno stopnišče, tamkaj odkrili z betonsko ploščo pokrit jašek in nas povabili, da se podamo skozi temno odprtino v prostore, ki so bili zgrajeni 1943. leta nekaj pred božičem. S prižgano svečo smo si ogledovali nekdanjo tehniko Gorenjskega odr. za propagando. Skromna svetloba nam je razkazovala skozi peščenjakov svet vsekani rov, iz katerega vodi na desno vhod v delavnico — teh-

niko samo. Rov, ki se lomi proti levu, je zaradi slabšega sveta, sestoji iz kamna in zemlje, že zasut, le skrajni njegov del, to je zasilni izhod, je vzdržal pritisk zemlje. V dostopnih prostorih so bruna in deske zaradi razpadanja pričela popuščati in se ponekod že lomijo. Strop sestoji iz štirih slojev, bruna iz jamskega leša, deske za odtok vode, strešne lepenke, nato pa zopet deske. Ta strop pokriva slab meter debela plast zemlje. Hodnik-rov je enajst in pol metra dolg. Strešna lepenka je izgubila svojo izolacijsko sposobnost in propušča vodo. V delavnici je stanje nekoliko boljše, razen leve stene, ki je že popustila. Pogradi za ležišče in police za tehnične potrebščine so kljub delovanju vlage še dokaj ohranjene.

(Nadaljevanje sledi)

Zasilni izhod
tehniko Gorenj. odreda na Martinj vrhu

Šolsko poslopje na Martinj vrhu

Naloge krajevnih in vaških OF odborov okraja Kranj

Izvršni odbor Osvobodilne fronte okraja Kranj je ugotovil razne politične in gospodarske pomanjkljivosti na terenu ter v zvezi s tem dal osnovnim organizacijam naslednje naloge:

1. Kot svojo dnevno nalogo morajo organizacije OF smatrati politično delo z množicami, kajti Fronta je izrazit politični činitelj. Svoje sistematično in konkretno politično delo mora fronta stalno krepiti, kajti politično delo je osnova za oblikovanje novega delovnega človeka v socialističnem patriotizmu.

2. OF odbori morajo politično prejemati ukrepe ljudske oblasti na množičnih sestankih, kjer naj razlagajo smer razvoja države. Treba je več političnega dela na vasi, tolmačiti obstoječe gospodarske naloge, ki stojijo pred nami. Vedno bolj mora fronta politično utrjevati in razlagati nove gospodarske ukrepe socialistične graditve nove države. Uspehi naj bi bili orožje za razkrinkavanje informbirojske kampanje proti novi Jugoslaviji.

3. Pojasnjevanje ozadja napada Informbiroja mora biti stalna skrb organizacij OF, ki morajo nazorno kazati razliko med marksizmom v besedah Informbiroja in marksizmom v dejanjih naših delovnih množic.

4. Fronta naj budneje pazi na svoje članstvo. Obračunati je treba z odkritimi in prikritimi sovražniki socializma, razkrinkavati spekulante in oportuniste v borbi za pospešno zgraditev socializma v naši državi.

5. Ker je v našem gospodarstvu skrajno važno vprašanje delovne sile, mora OF začeti z bolj intenzivno borbo za usmerjanje vse še neizkoriščene delovne sile s podeželja v industrijo. Ta naloga se ne sme smatrati kot začasna, ampak kot stalna politična naloga, katero je treba povezati z reševanjem ostalih gospodarskih nalog na vasi. V zvezi s tem je treba mobilizirati vse frontni aktiv, ki naj s širšim političnim delom in propagando pojasnjuje izvajanje ukrepov na vasi. Zaostri je treba boj proti vsem oportunističnim težnjam, proti nesistematičnim in nepolitičnim izvajanjem teh nalog. Povezava s sindikalnimi organizacijami je važna za izpolnitev delovnega plana, oz. zadostitev potreb na posameznih delovnih mestih. Predvsem je treba uprabljati princip prostovoljnosti in prepričevanja.

6. OF odbori morajo zadostiti planu frontnih brigadirjev za pomoč pri kapitalni izgradnji in v kmetijstvu. Pridobivanje frontnih brigadirjev naj temelji izključno na dobrih političnih pripravah. Okrajni OF odbor bo skrbel za pravilno politično vzgojno delo v brigadah.

7. Hitro razvoj industrializacije pri graditvi socializma v naši državi zahteva od delovnih ljudi na podeželju, da se uvaja po kmečko obdelovalnih združenjih nove oblike dela za dvig kmetijske proizvodnje. To bo omogočeno samo s pravilnim, planskim in kolektivnim obdelovanjem zemlje po združenih.

8. Frontni odbori morajo zostriti borbo proti birokratskemu izvajanju gospodarskih ukrepov, skrbeti za pravilno in pravočasno tolmačenje njihove politične vsebine, tolmačiti bistvo davčne politike, odkupov, obvezne vožnje lesa, razdeljevanja živilskih nakaznic, gledati da se bodo gospodarske naloge na vasi pravočasno izvajale.

9. Posebno skrb je treba posvetiti ljudski inšpekciji ter dosledno izvesti volitve ljudskih inšpektorjev (do 15. oktobra t. l.). Izvoljenim organom ljudske

(Nadaljevanje s tretje strani)

Izvajanje študijskega programa se bo pričelo s 15. oktobrom in do takrat naj se aktivno temeljito pripravijo. Pri tem naj jim nudijo vso pomoč partijske in množične organizacije. Študij mora postati vsakemu članu LM vsakodnevna potreba — napotilo za vsakodnevno delo. S temeljitim, načrtnim in neprekinjenim študijem marksizma-leninizma v aktivnih bomo ideološko dvigali in utrjevali organizacijo, da bo kos vsem nalogam, ki jih postavlja prednja naša Partija.

inšpekcije mora Fronta posvetiti vso pozornost, jim nuditi vso pomoč pri izvažanju njihovih nalog.

Politični in gospodarski uspehi se ne izkoriščajo dovolj za organizacijsko utrjevanje Fronte. Posebno se kaže to po odborih, ki delajo precej kampanjsko. V zvezi s tem se pred frontne organizacije postavljajo naslednje naloge:

1. Ena glavnih nalog je vključevanje novih članov. Spekulantske elemente, saboterje pa naj se izključuje iz Fronte. Prav tako se morajo vse organizacije boriti za čimvestnejše plačevanje članarine.

2. Okrajni OF odbor bo moral v bodoče nuditi več pomoči osnovnim frontnim organizacijam. Redno se morajo sestajati izvoljeni organi vseh organizacij.

Seje morajo biti na vsakih 14 dni. Seji mora prisostvovati zadolženi član IOOF, katerega naloga je, nuditi vso potrebno pomoč pri političnem in gospodarskem izvažanju nalog.

3. Pri okrajnem OF odboru se morajo v najkrajšem času časa utrditi komisije, predsedniki oz. sekretarji komisij morajo redno sklicevati seje. Naloga komisij je, nuditi veliko pomoč vaškim odborom, odnosno vaškim aktivom, ter jih seznanjati in jim tolmačiti vse tekoče in bodoče naloge.

4. V mesecu novembru bo tečaj sekretarjev OF, katerega namen je, da politično in kulturno utrdi sposobnost organizacijskih funkcionarjev.

5. Vse osnovne organizacije morajo v bodoče bolj tesno sodelovati z ostalimi množičnimi organizacijami AFZ, LMS ZB in sindikati. Prav tako morajo delati z vsemi društvi, v njih skrbeti za politično linijo ter jih aktivizirati pri graditvi socializma.

6. Lokalni časopis »Gorenjski glas« mora postati resnični mobilizator naših delovnih množic. Zato je treba, da se frontni odbori povežejo s tem časopisom ter redno mesečno objavljajo vse važne politične in gospodarske dogodke iz svojega področja.

Iz sekretariata IOOF Kranj.

LF JE BORBENA ORGANIZACIJA NAŠIH NARODOV ZA IZGRADNJO SREČNEJŠE IN VELIKE BODOČNOSTI!

10-letnica škofjeloškega muzeja

(Nadaljevanje in konec)

Mestni ljudski odbor v Škofji Loki je takoj razumel veliko zadrego, v kateri je bil muzej zaradi pomanjkanja prostorov. Po njegovi zaslugi smo dobili v našem vzhodni del pustalskega gradu, kjer so nato bile izvršene potrebne adaptacije in pozneje pridobljeni še novi prostori. Sam grad daje prikladen okvir muzeju, kapela s slavno Quaglijevo fresko pa pomeni veliko umetnostno pridobitev za muzej. Okrajni ljudski odbor je prevzel znaten del stroškov in ministrstvo za prosveto nas je vsa leta bogato podpiralo; gmotno in moralno.

Zbirke so se kopičile: iz dvorca na Viskem so bili z dovoljenjem Tavčarjevih sinov pripeljali trije kamioni materiala, predmeti iz kmečke in meščanske folklore so bili zadovoljno sprejeti. Zlasti pa je bilo vestno zbirano gradivo iz časov partizanskih odredov, množičnih organizacij itd. Za razstavo teh predmetov je bilo nabavljenih 12 vitrin. Muzej je bil tako 28. VII. 1946 lahko zopet odprt. Posebno je bila zanimiva zbirka iz dobe narodno osvobodilne borbe, saj ni tedaj še imela nobena muzejska ustanova zbirke te vrste. Nova je bila tudi šolska in prirodopisna zbirka, Tavčarjeva in Kalanova soba. Muzej je dostopen za obiske prav vsem prosvetnim in šolskim ustanovam, tečajnikom, organizacijam, vsemu ljudstvu.

Ministrstvo za prosveto je loški muzej vse bolj in bolj cenilo, ker splošno kulturno stanje kakega naroda bolj pre-

Koncert SKUD-a France Prešerna na okrajnem festivalu v Kranju

Kranj, 3. oktober 1949.

Zopet smo imeli priliko slišati naš odlični pevski kolektiv, ki nam je pokazal, da pri svoji poti k napredku ne pozna miru ter da stremi v svojih izraznih možnostih do tistih viškov, ki so v danih prilikah možni.

Koncert je otvoril s pesmijo »O prvi petletki« (Mihovin Logar) z izrazom naše neomajne predanosti nalogam socialistične izgraditve domovine. Sledila je Gotovčeva »Slava«, mogočna epopeja jugoslovanskih narodov. Pesem pravi, da je najlepši raj svoboda. »Na Posavju«, ki jo je komponiral zborovodja Peter Lipar, je pokazala, da komponist obvlada zborovsko tehniko do potankosti ter verno prikazuje delovanje mlina, koles in stop, se torej skoraj približuje naturalističnemu načinu prikazovanja zvokov, vendar nikjer ne zapusti tiste Linarjeve poti, ki vodi tako blizu narodne pesmi. Zbor je nadalje odpel Ipavčevo »Savska«, Medvedovo »Popotnikovo pesem«, belokranjske narodne sva-

tovske pesmi, Simonitijevo »Kitajsko« z orientalskimi motivi ter Adamičevo »Mara v jezeru« s prijetnim solističnim vložkom tovarišice Omanove. Po odmoru so sledile slovenske narodne pesmi, ki našemu pevskemu zboru zlasti dobro ležijo pri katerih je pokazal še nekoliko večje čustveno izražanje kot sicer, za kar ga je publika nagradila s hvaležnim odobrevanjem, tako da je moral dve pesmi ponoviti. M. T.

PEDAGOŠKI TEČAJ V KRANJU

Meseca oktobra se bo začel v Kranju devet mesečni pedagoški tečaj, ki bo usposabljal tečajnike za poučevanje na osnovnih šolah. Kandidati, ki imajo veselje do učiteljskega poklica naj vložijo prošnje preko okrajnih poverjeništev za prosveto na ministrstvo za prosveto. Vsi tečajniki bodo po uspešno opravljenem tečaju nameščeni na šolah v lastnem okraju. Kandidati morajo imeti nižjo srednje šolsko izobrazbo in naj imajo vsaj 17 let starosti. — Prilave naj vložijo takoli.

KINO »SVOBODA« STRAŽIŠČE

Od 7.—10. oktobra »Sodišče časti«, sovj. film.

KINO ŠKOFJA LOKA

Od 6.—9. oktobra »Mlada garda«, II. del, sovjetski film.

KINO TRŽIČ

8. in 9. oktobra »Prve svetlosti« in »Spomenik zahvalnosti«, jugoslov. film.
12. in 13. oktobra »Proces«, avstrijski film.

KINO ŽIRI

8. in 9. oktobra »Nekje v Berlinu«, nemški film.

Mali oglasi

Dva železna štedilnika, dobro ohranjena, prodam. Pogledati pri Hafner Maksu v barakah Tiskanine — Planina-Huje.

Tisti, ki si le v soboto 1. oktobra 1949 v Kavarni Evropa prisvojili dežnik z rumenim ročajem, naj ga odda v 3 dneh pri vratarju hotela, da se izogne neprijetnim posledicam.

Izgubljen blok komisijske prodaje št. 2567 na ime Alajbegović Kemal, proglasam za neveljavnega.

Tedenska kronika

SPOMINSKI DNEVI

1. oktobra 1948 — je začel izhajati »Gorenjski glas«, — glasilo Osvobodilne fronte kranjskega okraja.

14. oktobra 1944 — VII. SNOUB »Franceta Prešerna« napade postojanko Praprotno na cesti Železniki—Škofja Loka.

DEŽURNA SLUŽBA -SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

9. oktobra ima službo dr. Bežek Josip, telefon št. 353.

DEŽURNA LEKARNA

9. oktobra ima službo Okrajna lekarna, Prešernova ulica.

DEŽURNA TRAFIKA

9. oktobra ima službo Cegnar Anica, Koroska cesta.

KINO »STORŽIČ« KRANJ

Od 4.—6. oktobra »Srednji napadalec«, sovjetski film.

Od 7.—13. oktobra »Tarzanov zaklad«, ameriški film.

pričevalno dokazuje lepo in smiselno urejen podeželski muzej, kakor centralni muzej v glavnem mestu, ki je že nekaj samo po sebi razumljivega

Z muzejskim delom je združeno varstvo zgodovinskih in prirodnih spomenikov. Naše mesto je v celoti kulturno-zgodovinski spomenik. Vsaka svojevoljna sprememba zunanjega lica kakega mestnega dela je tej celoti v škodo. Naš muzej se ravna po načelu, da je vsaka starina ali umetnina najlepša na svojem naravnem mestu in jo je treba prenesti v muzej šele tedaj, če je na prvotnem kraju v nevarnosti, da se poškoduje ali uniči. Strokovnjakom, ki se zanimajo za tipične stavbe, pokažemo Polenčevo hišo v Puštalu, ki je miniaturni etnografski muzej na svojem naravnem mestu.

Ne smemo namreč dopustiti, da bi se takšne pristne kmečke hiše uničevale, medtem ko izobraženci žrtvujejo velike vsote za napravo spačenih »kmečkih sob.«

V naše varstvo spadajo tudi umetnine, ki jih hranijo naše cerkve in poljska znamenja. Freske na Suhu, Gostčem, Križni gori, v Črngrobu in še druge spadajo med najdragocenejša in najstarejša umetnostna dela na Slovenskem. Že lani in letos kopirajo priznani slovenski umetniki po teh cerkvah dela srednjeveških slikarjev. Naša država bo te kopije med drugimi jugoslovanskimi umetninami poslala na svetovno pariško razstavo.

Pri vsej skrbi za ohranitev del nekdanjih umetnikov je treba *zasedovati le obliko, ne pa vsebino samo!*

Naj to načelo velja tudi za slike in

kipe! razstavljene v kapeli loškega muzeja, česar pa nekateri obiskovalci ne razumejo. Zakaj? Ker ne poznajo umetnosti!

V naše varstvo spadajo tudi spomeniki iz dobe NOB, ki so žal precej poškodovani in jih bo Zavod za spominsko varstvo v Ljubljani tudi nekaj obnovil. Tako bomo imeli na junaški čas spomine na terenu samem.

S slovenskimi muzejskimi ustanovami ter zgodovinskim društvom Slovenije so navezani stiki, zato smo v strokovnem pogledu gotovi uspehov.

Muzej je svojo otroško dobo preživel v nepretrganem tihem delu. To je bila doba rasti in temu delu sledi doba notranjega izpopolnjevanja, da se vsi predmeti znanstveno inventarizirajo, zbirke preuredijo s sodobnega vidika, izloči vse neprikladno in vrzeli izpopolnijo. Predmete je treba konservirati. Seveda vsega naštetega dela odborniki sami ne morejo opraviti, zato je ministrstvo za prosveto LRS to potrebo spoznalo in v loškem muzeju namestilo stalnega upravnika, ki se je v te probleme dobro vživel. Prevzel je breme uradne uprave, konservatorstva in restavracije ter zaupnika Zavoda za spomeniško varstvo Slovenije.

Muzejski upravnik je prečital predlagano udanostno brzojavko ministru za prosveto, tov. Jožetu Potrču, ki so jo vsi navzoči s ploskanjem pozdravili.

Vsi govorniki so izrazili željo, naj bi muzej tudi še v nadaljnji dobi bil deležen polnega razumevanja ljudskih oblast, saj bo s svojim kulturnim delom izdatno podpiral socialistično preobrazbo našega ljudstva. K. PK.